

Jaarverslag 2021

Commissie van Toezicht
Penitentiare Inrichting Almelo

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. De inrichting en de Commissie van Toezicht	4
<i>De inrichting</i>	4
<i>De Commissie van Toezicht</i>	4
2. Cijfers	5
<i>Capaciteit</i>	5
<i>Beklagzittingen</i>	5
<i>Medische klachten</i>	5
<i>Aantal klachten in voorgaande jaren:</i>	6
3. De toezichthoudende taak	7
4. De adviestaak	9
5. De bemiddelingstaak	10
6. De rechtsprekende taak	11
<i>Overzicht doorlooptermijn Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp</i>	11
<i>Overzicht van de in 2020 en 2021 ingediende klachten, per onderwerp</i>	12
7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	14
8. Conclusies en aanbevelingen	15
Bijlagen	16
<i>Totaaloverzicht Commissie van Toezicht</i>	16
<i>Managementoverzicht</i>	16

Voorwoord

Dit is het jaarverslag van de Commissie van Toezicht van de penitentiaire inrichting Almelo, de Karelskamp. Dit jaarverslag geeft een indruk en overzicht van de werkzaamheden van de toezichthoudende taak van de Commissie van Toezicht over het jaar 2021.

Ook in het jaar 2021 is de gang van zaken binnen de inrichting weer voor een groot deel beïnvloed door de coronamaatregelen. Hoewel het er lange tijd naar uitzag dat het coronavirus door de getroffen maatregelen buiten de deur gehouden kon worden, moest halverwege het jaar toch het eerste coronageval binnen de inrichting vastgesteld worden. Hier zijn in de tweede helft van het jaar nog meerdere gevallen op gevolgd, met de nodige (quarantaine-)maatregelen tot gevolg. Door adequaat op de geconstateerde besmettingen te reageren en de gedetineerden waar mogelijk te compenseren voor de onvermijdelijke ongemakken heeft de directie de situatie onder controle kunnen houden. De coronamaatregelen hebben helaas wel tot gevolg gehad dat de toegankelijkheid van de inrichting voor de leden van de Commissie van Toezicht beperkt is geweest. Desondanks heeft de Commissie toch haar taken kunnen vervullen.

Het afgelopen jaar hebben ook weer de nodige personele wijzigingen binnen de Commissie van Toezicht plaatsgevonden. Zo heeft mr. S. Taalman (na een meer dan 12-jarig lidmaatschap) de Commissie met ingang van 1 oktober 2021 verlaten, nadat zij reeds op 1 februari 2021 het voorzitterschap had overgedragen. De Commissie is mr. Taalman veel dank verschuldigd voor haar grote inzet gedurende haar lidmaatschap.

Ook mr. P.M. Breukink heeft afscheid genomen van de Commissie. Zij heeft ervoor gekozen om – na één verlenging van vijf jaren – haar lidmaatschap niet een tweede maal te verlengen. Als gevolg hiervan is haar lidmaatschap op 31 december 2021 na tien jaar ten einde gekomen. De Commissie dankt ook mr. Breukink voor haar inzet gedurende haar lidmaatschap.

In de laatste vergadering van 2021 is de Commissie van Toezicht unaniem akkoord gegaan met de voordracht van twee nieuwe leden: mr. T. Seker en mr. A.H.J.M. Damen.

De Commissie van Toezicht ziet terug op een – met name vanwege de coronamaatregelen – roerig jaar, waarin zij ondanks de beperkte toegankelijkheid van de inrichting haar taken heeft kunnen vervullen, mede door de goede verstandhouding met en welwillende medewerking van de directie van de inrichting.

Namens de leden van de Commissie van Toezicht,

mr. H. Stam, voorzitter

1. De inrichting en de Commissie van Toezicht

De inrichting

De Penitentiaire Inrichting Almelo, locatie Karelskamp bestaat uit de volgende regimes: Huis van Bewaring en gevangenis. Daarnaast is er een Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA): het Huis van herstel.

De Commissie van Toezicht

De samenstelling van de Commissie van Toezicht voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 11 van de Penitentiaire maatregel. Alle in dat artikel genoemde beroepsgroepen zijn in de Commissie van Toezicht vertegenwoordigd.

Schematisch overzicht van de Commissie van Toezicht van de PI Almelo 2021.

Leden

Naam	Benoemd per
mr. S. Taalman (<i>voorzitter tot 1 februari 2021, lid tot 1 oktober 2021</i>)	1 februari 2009
mr. P.M. Breukink	1 januari 2012
drs. M.J.J.T. Huis in 't Veld	1 juni 2018
mr. M.H. van der Lecq	12 december 2019
drs. J. Meppelink	1 februari 2007
mr. J.P. Ponsteen	1 juni 2020
mr. H. Stam (<i>voorzitter per 1 februari 2021</i>)	1 juni 2018
ing. P.J. van Zanten	3 december 2019
J. Van der Zwart	1 mei 2007

Ambtelijk secretaris

Naam	Benoemd per
P.M. van Arkel	1 augustus 2020
W.H. Bomans-Weekhout	1 augustus 2020
M.M. Greven-Diepenmaat	1 februari 2015

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de Commissie van Toezicht worden verricht door medewerkers van de administratie van de sector strafrecht van de rechtbank Overijssel, locatie Zwolle.

De samenstelling van de Commissie van Toezicht is in het verslagjaar 2021 gewijzigd. Mr. Taalman heeft haar werkzaamheden als voorzitter van de Commissie van Toezicht per 1 februari 2021 overgedragen aan mr. Stam. Per 1 oktober 2021 is aan mr. Taalman eervol verslag verleend. Daarnaast is het lidmaatschap van mr. Breukink op haar verzoek op 31 december 2021 beëindigd.

De Commissie van Toezicht heeft eenmaal per maand vergaderd op de eerste dinsdag van de maand (met uitzondering van de maand augustus). De meeste vergaderingen hebben, vanwege de coronamaatregelen, via Skype plaatsgevonden. In de maanden september en oktober is het mogelijk geweest in de inrichting en op anderhalve meter afstand te vergaderen. In november is er op een externe locatie vergaderd. Bij de vergaderingen waren vanuit de inrichting aanwezig H.C.F. Geers (plaatsvervangend vestigingsdirecteur) en/of mr. C. Huisman (juridisch medewerker).

Vanwege de coronamaatregelen is het niet mogelijk geweest om cursussen of bijeenkomsten bij te wonen.

2. Cijfers

Capaciteit

De P.I. Almelo beschikt over 182 (stand per 1 juli 2021) plekken voor mannelijke gedetineerden. Daarnaast zijn er 29 plekken in het Huis van Herstel. In onderstaand schema is de bezetting van deze plekken per 1 juli 2021 opgenomen:

Aantal bezette detentieplaatsen per 1 juli 2021	170
Inkomstenafdeling (HvB)	14
EZV	28
HvB	64
Gevangenisafdeling	64
Huis van herstel	6

Beklagzittingen

De zittingen van de beklagcommissie vinden in beginsel de laatste woensdag van de maand plaats. Tijdens het verslagjaar 2021 hebben 13 zittingen plaatsgevonden.

Aantal beklagzittingen:	13
Totaal aantal grieven en klachten:	510

Medische klachten

	2018	2019	2020	2021
Totaal aantal ontvangen medische klachten	21	36	50	83
<i>Niet behandeld i.v.m. ontslag, overplaatsing, intrekking van klacht of omdat geen actie was vereist</i>	2	6	8	9
<i>Afgehandeld of ingetrokken na gesprek Hoofd Medische Dienst</i>	11	20	32	41
<i>Doorgestuurd naar medisch adviseur</i>	5	8	11	11
<i>Doorgestuurd naar de RSJ</i>	3	8	1	2
<i>Doorgestuurd naar medisch tuchtcollege</i>	1	0	0	0
<i>Klacht van niet medische aard</i>	0	1	0	0

Van de ontvangen medische klachten zijn er 2 niet behandeld omdat de betrokkene inmiddels al was gezien en de situatie bij de medische dienst in beeld was. Ook wordt vanuit de medische dienst opgemerkt dat enkele klachten van 1 gedetineerde zijn samengevoegd in de afhandeling. Zo waren er 7 klachten van een gedetineerde die na het gesprek met het Hoofd Medische Dienst als 1 klacht naar de Medisch Adviseur is doorgestuurd.

Aantal klachten in voorgaande jaren:

	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal ingekomen	323	267	521	442	510
<i>Griev</i>	0	0	0	0	261
<i>Klachten</i>	323	267	521	442	249
Totaal afgehandeld	320	285	427	451	496
<i>(deels) Gegrond</i>	13	13	10	33	20
<i>Ongegrond</i>	68	68	82	150	110
<i>Niet-ontvankelijk</i>	27	32	33	16	30
<i>Kennelijk niet-ontvankelijk</i>				53	75
<i>Ingetrokken</i>	81	56	110	78	102
<i>Ingetrokken ter zitting</i>	3	9	18	20	15
<i>Ingetrokken na bemiddeling MC</i>	72	57	67	43	17
<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>	16	30	58	30	22
<i>Overgedragen</i>	40	20	49	28	45
<i>Grief afgedaan</i>	0	0	0	0	60

In 2021 zijn er in totaal 510 klachten en grieven ingekomen. Hiervan waren er 261 grieven en 249 klachten.

Van de **ingekomen grieven** zijn er 60 afgedaan, meest door bemiddeling van de maandcommissaris. Van de grieven zijn er 65 niet als grief afgehandeld, maar zijn deze grieven omgezet naar klacht.

Van de **ingekomen klachten** zijn er 197 behandeld op een beklagzitting. Hiervan zijn 20 klachten gegrond verklaard, 110 ongegrond, 30 niet-ontvankelijk en 15 klachten zijn ter zitting ingetrokken. Ook heeft de voorzitter van de beklagcommissie 22 klachten afgedaan na een rogatoir verzoek. Ook zijn er klachten ingetrokken na tussenkomst van de maandcommissaris of zijn er klachten ingetrokken na een overplaatsing. De beklagcommissie heeft ongeveer 75 klachten als kennelijk niet-ontvankelijk beoordeeld.

3. De toezichhoudende taak

De Commissie van Toezicht en de directie van de penitentiaire inrichting zijn in 2021 elf keer in vergadering bij elkaar gekomen, waarvan acht keer via een Skype-verbinding en drie keer in persoon. De vergadering werd telkens voorgezeten door de voorzitter. De leden waren in overwegende mate bij de vergaderingen aanwezig. De directie van de penitentiaire inrichting was tijdens de vergaderingen telkens vertegenwoordigd door een plaatsvervangend directeur en/of een juridisch medewerker.

In 2021 was de onderlinge samenwerking binnen de Commissie van Toezicht – evenals in de voorafgaande jaren – goed en ook de samenwerking met de directie was goed. De informatievoorziening door de directie was toereikend, zeker gezien de beperkingen die de coronamaatregelen met zich meebrachten. Van de vergaderingen zijn door de secretaris notulen opgemaakt en vastgesteld. In de maand augustus is vanwege de vakantieperiode geen vergadering gehouden.

Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen van de Commissie van Toezicht met de directie behoren onder meer:

1. de opening;
2. de ingekomen stukken;
3. de verslaglegging van de vergadering;
4. de mededelingen van de directie;
5. verslag maandcommissaris;
6. verslag beklagcommissie;
7. rondvraag;
8. sluiting.

De Commissie van Toezicht heeft zich tijdens de vergaderingen met de directie onder meer laten informeren over:

- Het functioneren van de inrichting en haar populatie en personele wijzigingen, maar ook het ziekteverzuim onder de medewerkers;
- De gevolgen van de corona epidemie voor de populatie en de medewerkers van de inrichting, zowel qua besmettingen als qua maatregelen ter voorkoming van besmettingen in de inrichting;
- De toename van gedragsproblemen bij gedetineerden als gevolg van gebruik van synthetische drugs (die moeilijk detecteerbaar zijn, ook voor drugshonden);
- De toename van gedragsproblemen bij gedetineerden met gedragsproblematiek die eigenlijk in een PPC thuishoren maar voor wie daar geen plaats is;
- De (lange) responstijd na bellen door een gedetineerde via de intercom, naar aanleiding van meerdere klachten van gedetineerden hierover;
- Een incident op de werkzaal, waarbij vier PIW-ers onwel zijn geworden na het drinken van door een gedetineerde gezette koffie, met ziekenhuisopname van enkele van die PIW-ers tot gevolg;
- Extra maatregelen van de directie van de inrichting om in de zomer extreme warmte buiten de deur te houden;
- De procedure met betrekking tot plaatsing van gedetineerden in een isoleercel en de mogelijkheden van de leden van de Commissie van Toezicht om in een isoleercel geplaatste gedetineerden te spreken;
- Het project Heracles-insite: dit betreft een samenwerking tussen de businessclub van de profclub Heracles Almelo en de amateurvereniging Heracles, waarbij gedetineerden training/opleiding sport en recreatie volgen, en na afloop krijgen de deelnemers een verklaring die kan dienen als VOG; via een aan de businessclub gelieerd uitzendbureau kunnen de deelnemers na detentie profiteren van dit project;

- De wijze waarop de inrichting omgaat met de vele klachten over de winkel (als gevolg van een nieuwe toeleverancier);
- De wachttijd voor een gesprek met de psycholoog van de inrichting, naar aanleiding van klachten hierover van meerdere gedetineerden;
- Overige gedetineerenzaken.

Naast bovengenoemde diverse onderwerpen in het bijzonder nog wat aandacht voor de volgende zaken.

Corona

Ook in het verslagjaar 2021 heeft de corona epidemie grote weerslag gehad op het dagelijkse leven in de inrichting. De directie en de medewerkers van de inrichting zijn er lange tijd in geslaagd om het virus geheel buiten de deur te houden, maar halverwege het jaar moest toch het eerste coronageval bij een gedetineerde vastgesteld worden (via de inkomstenafdeling). In de tweede helft van het jaar is het aantal besmette gedetineerden steeds groter geworden, met als gevolg dat meerdere afdelingen voor langere tijd in quarantaine moesten. Op de noodzakelijke maatregelen en beperkingen is over het algemeen begripvol gereageerd door de gedetineerden. Hieraan zal mede debet zijn dat de directie op allerlei manieren de gedupeerde gedetineerden heeft gecompenseerd voor de opgelegde beperkingen (zoals extra luchtijd en snacks voor de gedetineerden in quarantaine).

De afwezigheid van PIW-ers (door besmetting of verplichte quarantaine) heeft – zeker in de tweede helft van het jaar – de inroostering van personeel ernstig bemoeilijkt, maar uiteindelijk zijn alle problemen opgelost.

De directie, het personeel en de gedetineerden verdienen zonder meer een groot compliment voor de wijze waarop aan alle maatregelen invulling is gegeven.

In hoofdstuk 6 van dit jaarverslag wordt verder ingegaan op de invulling van de rechtsprekende taak door de Beklagcommissie gedurende de coronacrisis.

Gevolgen van de Veegwet

Op 1 januari 2021 is de zogenaamde Veegwet in werking getreden. Onderdeel van deze wet is de formalisering van bemiddeling door de maandcommissaris van de Commissie van Toezicht terzake van grieven en klachten van gedetineerden. Deze formalisering is ingegeven door de toename van het aantal beklagzaken en de constatering dat veel klachten te maken hebben met de bejegening van en de communicatie met gedetineerden.

Met ingang van 1 april 2021 heeft de Commissie van Toezicht de werkwijze bij bemiddeling – vanwege de invoering van de Veegwet – op de volgende onderdelen aangepast:

1. er is een nieuw gespreks/klachtenformulier geïntroduceerd (behalve op de B-afdeling);
2. bij elke ingekomen klacht vindt eerst bemiddeling plaats door de maandcommissaris (tenzij bemiddeling vanwege de aard van de beslissing van de directeur geen zin heeft);
3. de frequentie van de bemiddelingsgesprekken door de maandcommissaris is verhoogd van één keer naar twee keer per maand.

Binnen de Commissie van Toezicht is afgesproken dat de aangepaste werkwijze na afloop van het jaar 2021 zal worden geëvalueerd.

4. De adviestaak

De Commissie van Toezicht heeft in het voorgaande verslagjaar geen expliciete adviezen gegeven.

Wel is de directie uitdrukkelijk gevraagd om aandacht te besteden aan de door een aantal gedetineerden als (te) lang ervaren responstijd nadat zij op de bel in hun cel hebben gedrukt. In reactie hierop heeft de directie te kennen gegeven dat onderzocht wordt of registratie van de responstijd mogelijk is via het pasje van de PIW-ers.

Daarnaast is de directie – naar aanleiding van klachten hierover door meerdere gedetineerden – gevraagd naar de wachttijd voor een gesprek met de psycholoog. In antwoord hierop heeft de directie laten weten dat iedere gedetineerde bij binnenkomst gescreend wordt (beoordeling van het dossier van de gedetineerde, ook op psycho-medische aspecten). Indien nodig wordt de gedetineerde wekelijks besproken tijdens het medisch overleg. Er is een groep gedetineerden die er alles aan doet om niet aan de arbeid te hoeven deelnemen, maar volgens de directie is er geen enkele gedetineerde die een psycholoog nodig heeft en er niet een te spreken krijgt.

Tot slot heeft de Commissie van Toezicht – eveneens naar aanleiding van klachten van meerdere gedetineerden – gevraagd om aandacht voor de problemen met de inrichtingswinkel. Na aanbesteding is een nieuwe toeleverancier voor de winkel gecontracteerd en dat heeft tot een groot aantal fouten in de levering van door gedetineerden bestelde producten geleid. Voor het personeel van de inrichting heeft het ook veel werk opgeleverd om gedetineerden tegemoet te komen met de verstrekking van boodschappen en om reeds betaalde bedragen terug te storten.

Tegen het einde van het verslagjaar is overigens een afname van de klachten geconstateerd. Blijkbaar is er sprake geweest van aanloopproblemen bij en met de nieuwe toeleverancier die gaandeweg opgelost zijn.

5. De bemiddelingstaak

De leden van de Commissie van Toezicht hebben aan de hand van een vastgesteld rooster, bij toerbeurt, als maandcommissaris opgetreden in de inrichting. In verband met het lidmaatschap van de beklagcommissie zijn de voorzitters vrijgesteld van het maandcommissariaat, teneinde de bemiddelings- en de rechtspraakfunctie van de Commissie van Toezicht uitdrukkelijk van elkaar te onderscheiden.

De maandcommissarissen hebben de inrichting in 2021 – voor zover de coronabeperkingen dit toelieten – maandelijks bezocht en de door de gedetineerden ingediende klachten, bemiddelingsverzoeken en sprekersbriefjes zelfstandig afgehandeld.

De maandcommissaris heeft over de door de gedetineerden naar voren gebrachte klachten telkens zoveel als mogelijk nadere informatie ontvangen van een lid van de directie en/of de juridisch medewerker, of de klacht met een van deze twee besproken. Dit leidde tot een goed inzicht in de gepresenteerde problematiek.

De bemiddelende rol van de maandcommissaris heeft zeker effect gehad, zoals blijkt uit de cijfers van KLAVER. Soms was het bieden van een luisterend oor al voldoende voor de betreffende gedetineerde, soms kon volstaan worden met het doorgeven aan de directie van een bepaald signaal van de gedetineerde (zoals bijvoorbeeld de lange responstijd na bellen via de intercom en de misstanden bij de winkelleveranties) en soms was de interventie van de maandcommissaris voldoende om tot een vergelijk tussen de gedetineerde en de directie te komen. Natuurlijk zijn niet alle bemiddelingsgesprekken succesvol geweest: in die gevallen is de betreffende klacht doorgezet naar de beklagcommissie.

De maandcommissaris heeft van elk bemiddelingsgesprek een schriftelijk verslag gemaakt, dat zo spoedig mogelijk aan de betreffende gedetineerde en de directie is toegezonden. Deze verslagen zijn telkens tijdens de eerstvolgende vergadering van de Commissie van Toezicht besproken.

In het algemeen kan worden opgemerkt dat de maandcommissaris met regelmaat vragen en klachten te beantwoorden kreeg over:

- bejegening door PIW-ers;
- het niet voortvarend handelen van de casemanager;
- de winkel;
- de responstijd na bellen via de intercom;
- eigendommen die zijn kwijtgeraakt;
- coronamaatregelen;
- afschrijvingen van de rekening-courant;
- verzorging (divers).

In het verslagjaar 2021 zijn 77 klachten na bemiddeling van de maandcommissaris ingetrokken of niet doorgezet naar de beklagcommissie.

6. De rechtsprekende taak

In het verslagjaar 2021 werd de beklagcommissie tot 1 februari voorgezeten door mr. H. Stam. Vanaf die datum hebben mr. M.H. van der Lecq en mr. J.P. Ponsteen het voorzitterschap overgenomen. Aan de hand van een rooster zijn bij toerbeurt twee andere commissieleden lid van de beklagcommissie geweest. De beklagcommissie is ondersteund door de (plaatsvervangend) secretaris. De zittingen zijn meervoudig gedaan, dat wil zeggen dat naast de voorzitter twee leden van de Commissie van Toezicht deel hebben uitgemaakt van de beklagcommissie. In principe zijn de klachten ter zitting mondeling afgedaan. Indien de beklagcommissie meer tijd nodig had is er schriftelijk uitspraak gedaan. De directie is tijdens de zittingen telkens vertegenwoordigd door H.C.F. Geers, plaatsvervangend vestigingsdirecteur en/of C. Huisman, juridisch medewerker van de inrichting.

Meerdere gedetineerden hebben ervoor gekozen zich bij de behandeling van hun beklag laten bijstaan door een advocaat.

De beklagcommissie heeft in 2021 13 maal zitting gehouden. Klager en eventueel zijn advocaat, alsook de directie zijn telkens uitgenodigd voor een mondelinge behandeling van de klacht.

Als gevolg van de coronamaatregelen hebben van de 13 beklagzittingen er 9 zittingen plaatsgevonden vanuit de rechtbank Overijssel, locatie Almelo. De leden van de beklagcommissie en de secretaris namen plaats in de zittingszaal en hebben via Skype verbinding gemaakt met de klager en de directie in de penitentiaire inrichting. De advocaat van klager kon via Skype deelnemen of in de zittingszaal plaatsnemen. De overige 4 zittingen hebben plaatsgevonden in de inrichting.

In verband met de grote hoeveelheid klachten is een aantal klachten door de secretaris en de voorzitter van de beklagcommissie enkelvoudig afgedaan. Deze klachten waren eenvoudig van aard of kennelijk niet-ontvankelijk dan wel kennelijk ongegrond.

In 2021 is in 16 zaken door de klager beroep tegen beslissingen van de beklagcommissie ingediend bij de RSJ. Hiervan is 1 zaak ongegrond en 1 zaak niet-ontvankelijk verklaard door de beroepscommissie. In de overige zaken is er nog geen beslissing genomen. De directie heeft in 2021 geen beroep ingediend bij de RSJ. De uitspraken van de RSJ worden door de Commissie van Toezicht in de vergadering besproken.

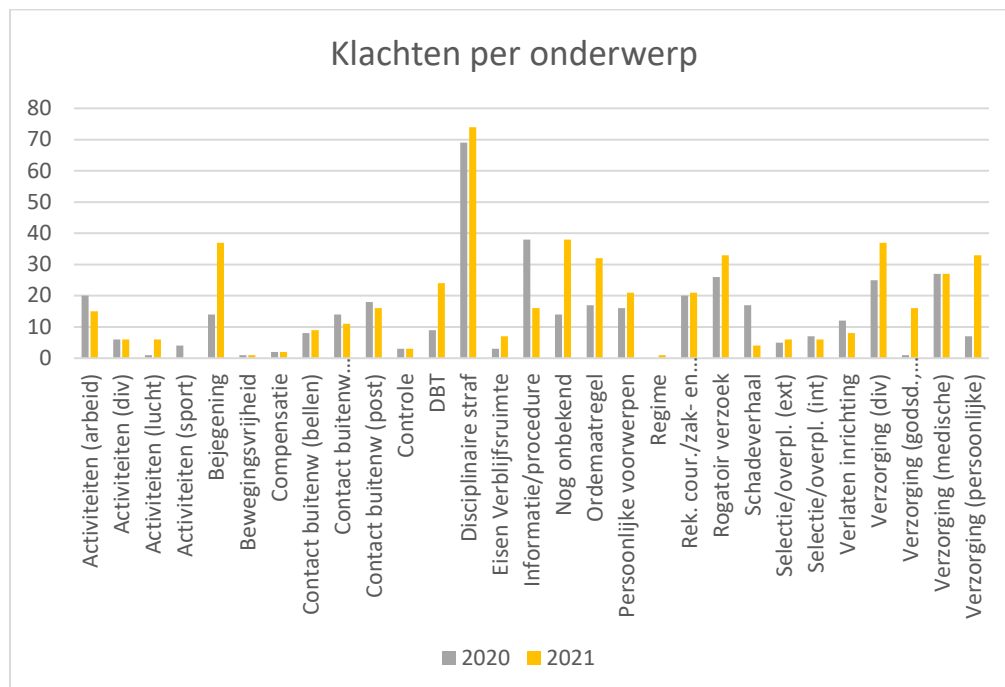
Overzicht doorlooptermijn Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp

Jaartal	Doorlooptermijnen in dagen								% > 60
	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	
2018	267	285	18	47	22	35	23	140	49%
2019	521	427	36	62	36	74	41	178	42%
2020	442	451	29	29	30	33	32	298	66%
2021	510	496	30	69	50	54	27	266	54%

In het verslagjaar 2021 bedroeg het aantal uitspraken dat meer dan 60 dagen op zich heeft laten wachten 52% van het totaal. In 2020 gold dit voor 66% van de uitspraken, in 2019 voor 42% van de uitspraken en in 2018 voor 49%.

Helaas moeten we ook nu weer constateren dat het slechts in 20% van de klachten lukt om binnen vier weken na ontvangst van een klacht deze af te doen. In 2020 was dit 12%. (In 2019 was dit 23%). Hier zijn meerdere oorzaken voor aan te wijzen. Zo staan steeds vaker advocaten een gedetineerde bij, hetgeen kan leiden tot een maand of meer uitstel van de behandeling omdat de advocaat niet op korte termijn beschikbaar is om de beklagzitting bij te wonen. Ook heeft een overplaatsing van klager gevolgen voor de doorlooptijd, omdat klager op zijn klacht rogatoir gehoord moet worden door de Commissie van Toezicht verbonden aan de inrichting waar klager op dat moment verblijft. Verder is het niet altijd mogelijk om een klacht waarbij bemiddeling niet is geslaagd snel op een beklagzitting te plannen. De maandcommissaris die heeft bemiddeld kan in die gevallen namelijk geen deel uitmaken van de beklagcommissie, waardoor sommige klachten pas een maand later op een zitting kunnen worden gepland. Ook is in het verslagjaar de behandeling van diverse klachten uitgesteld vanwege beperkende maatregelen op een afdeling, in verband met het Coronavirus. Klagers die in isolatie of quarantaine zaten konden anders niet op hun klacht worden gehoord.

Overzicht van de in 2020 en 2021 ingediende klachten, per onderwerp

De totale instroom aan klachten en grieven is in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020 van 442 naar 510 klachten.

Uit vorenstaand overzicht kan worden opgemaakt dat er in 2021 veel meer klachten zijn binnengekomen met betrekking tot opgelegde ordemaatregelen, bejegening en met betrekking tot de verzorging. Zo werd door meerdere gedetineerden een klacht ingediend naar aanleiding van ordemaatregelen opgelegd vanwege een (mogelijk) vergiftigingsincident in een arbeidszaal. Voor deze uitspraken was mediabelangstelling. Ook is er meer geklaagd over DBT (dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat). Hier worden de klachten over het niet promoveren naar het plusprogramma of over degradatie van het plusprogramma naar het basisprogramma onder geregistreerd.

Met ingang van 1 juli 2021 is de arbeidsplicht komen te vervallen. Echter is arbeid wel een vereiste om voor deelname aan het plusprogramma in aanmerking te komen. Hier heeft de beklagcommissie een aantal keren een uitspraak over gedaan. Verder zijn er na de zomer veel klachten ingekomen over de

winkel. De meeste van deze klachten konden met behulp van bemiddeling door de maandcommissaris opgelost worden. Een aantal klagers wenste een uitspraak van de beklagcommissie.

Tot slot hebben de coronamaatregelen ook tot klachten geleid. Hierbij is te denken aan klachten dat er geen 1,5 meter afstand wordt gehouden of dat niet iedereen zich houdt aan de mondkapjesplicht op de afdelingen. Ook zijn er (medische) ordemaatregelen opgelegd vanwege het verplicht in quarantaine moeten na een coronabesmetting binnen de P.I.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

Zoals al eerder naar voren is gekomen heeft ook 2021 zich gekenmerkt door allerlei inperkingen door de uitbraak van het Covid-19 virus en de daaropvolgende maatregelen om het virus in te perken.

Uiteindelijk is ook de inrichting geconfronteerd met meerdere gedetineerden die besmet bleken met het virus. Dit heeft de nodige (quarantaine)maatregelen tot gevolg gehad. De Commissie van Toezicht is steeds op de hoogte gehouden van de situatie binnen de inrichting.

De Commissie van Toezicht heeft hierover meerdere klachten ontvangen. Het ging hierbij om het verblijf op een meerpersoonscel waarbij geen 1,5 meter in acht kan worden genomen, het niet (voldoende) gebruiken van beschermende middelen door het personeel en geen hele dagen kunnen werken op de arbeid en het daarmee gemoeide salaris. De inrichting heeft direct meerdere tablets / iPads beschikbaar gesteld zodat via Skype gecommuniceerd kon worden met het thuisfront.

Op de momenten dat de maandcommissarissen de inrichting hebben bezocht was de sfeer binnen de inrichting goed en is het belang van alle genomen beperkingen wel ondersteund door de gedetineerden.

De Commissie van Toezicht heeft waardering voor de wijze waarop de directie van de inrichting in deze moeilijke tijden er voor heeft gezorgd dat alles goed is verlopen.

In 2021 is letterlijk en figuurlijk verdere invulling gegeven aan het Huis van Herstel (BBA De Niendure). Het Huis van Herstel is een kleinschalige voorziening waar tijdig en integraal, door diverse lokale en regionale (gespecialiseerde) organisaties, samen met de gedetineerde wordt gewerkt aan de multi-problematiek. De inrichting biedt gedetineerden met multi-problematiek intensieve begeleiding gericht op alle lagen van herstel, en gericht op succesvolle resocialisatie bij uitstroom. Dit gebeurt op maat en waar mogelijk gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid.

Voor plaatsing in het Huis van Herstel komen uitsluitend gedetineerden uit de regio Twente in aanmerking, omdat de gedetineerden moeten uitstromen naar één van de veertien Twentse gemeenten.

In de voorziening wordt deze gedetineerden hulp geboden op de volgende gebieden:

- re-integratie: het succesvol terugkeren in de maatschappij door het voldoen aan de vijf basisvoorwaarden (zaken geregeld op het gebied van: ID-bewijs, onderdak, werk & inkomen, schulden en zorg);

- resocialisatie: het succesvol deelnemen aan de maatschappij na einde detentie.

In theorie is er ruimte voor 29 mannelijke gedetineerden. Door de coronamaatregelen en de praktische hanteerbaarheid is dat maximum teruggebracht naar vijftien plaatsen.

Er zijn in 2021 in totaal zestien deelnemers ingestroomd, waarvan zeven deelnemers zijn uitgestroomd uit detentie. Daarnaast is één deelnemer teruggeplaatst naar een gesloten setting. Verder heeft één deelnemer zich onttrokken, waarop hij weer is aangehouden en teruggeplaatst in een Huis van Bewaring.

De minimumverblijfsduur van de deelnemers in het Huis van Herstel was zeven weken. Maximaal is de verblijfsduur achttien maanden.

Eén incident is nog vermeldenswaardig: op 19 mei 2021 zijn vier PIW-ers op de werkzaal onwel geworden na het drinken van koffie, die door een gedetineerde gezet was. Twee van deze PIW-ers zijn zelfs in het ziekenhuis opgenomen. Gelukkig hebben zij er geen blijvend letsel aan overgehouden. Wel heeft dit incident de nodige onrust onder de PIW-ers (en ook de gedetineerden) tot gevolg gehad. Er is aangifte gedaan bij de politie, maar dat heeft niet geleid tot strafrechtelijke vervolging van een of meer verdachten, omdat de vermoedelijke dader(s) niet achterhaald konden worden.

8. Conclusies en aanbevelingen

De Commissie van Toezicht heeft haar werk ook in het afgelopen jaar op adequate wijze en in goede harmonie kunnen vervullen, ondanks de coronamaatregelen. De verstandhouding met de directie van de inrichting is zonder meer goed te noemen en de leden van de Commissie van Toezicht hebben het werk met betrokkenheid en plezier verricht.

De Commissie van Toezicht heeft uit de contacten met de directie en met de gedetineerden de algemene indruk gekregen dat de bejegening van de gedetineerden goed te noemen is. Daar waar door gedetineerden geklaagd is over de bejegening door PIW-ers heeft de Commissie van Toezicht dit besproken met de directie en gevraagd om de klacht te onderzoeken en – zo nodig – daarover in gesprek te gaan met de betreffende PIW-er.

Geconcludeerd kan worden dat ook in 2021 het beleid binnen de kaders van de penitentiaire wet- en regelgeving uitgevoerd is. De Commissie van Toezicht concludeert dit op basis van de aard van de ingediende klachten, op hetgeen in gesprekken met de gedetineerden naar voren komt en op basis van de mededelingen van de directie.

De Commissie van Toezicht maakt zich wel zorgen over de toekomst. Naast de goede ontwikkeling om meer maatwerk aan de gedetineerden te bieden, komt er steeds meer druk te liggen op het personeel van de inrichting. Te meer nu sprake is van een duidelijk veranderende populatie met in hoge mate psychische problemen. Dit is ook in de jaren voorafgaand aan 2021 aan de orde geweest. Daarnaast wordt als gevolg van de coronamaatregelen steeds meer gevraagd van de gedetineerden én de PIW-ers.

De PI Almelo is een kleine, maar kwalitatief goede inrichting is, waarbij regionaliteit, resocialisatie en verwevenheid met de regionale ketenpartners en gemeenten voorop staat. De Commissie van Toezicht wil zich dan ook met volle overtuiging blijven inzetten voor de PI Almelo.

De Commissie van Toezicht concludeert op grond van het vorenstaande dat de PI zorgdraagt voor goede materiële en sociale omstandigheden voor de gedetineerden.

Dit jaarverslag werd samengesteld door de secretaris W.H. Weekhout-Bomans en de voorzitter mr. H. Stam en is vastgesteld ter vergadering van 1 maart 2022.

Bijlagen

Totaaloverzicht Commissie van Toezicht

Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp

Jaar	Doorloop termijnen in dagen									Ongegrond	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	(deels) Gegrond								
2018	267	285	18	47	22	35	23	140	13	68	20	32	56	57	9	30	
2019	521	427	36	62	36	74	41	178	10	82	49	33	110	67	18	58	
2020	442	451	29	29	30	33	32	298	33	150	28	69	78	43	20	30	
2021	510	469	30	69	50	54	27	266	20	110	45	105	102	17	15	22	60

Managementoverzicht

Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp

2021	Beginvoorraad	Instroom	Uitstroom	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	eindvoorraad
Kwartaal 1	123	123	115	2	20	0	6	32	38	12	3	2	0	131
Kwartaal 2	131	92	124	5	27	1	5	33	24	3	5	8	13	99
Kwartaal 3	99	170	97	3	32	1	13	8	11	0	1	4	24	172
Kwartaal 4	172	125	160	8	31	0	21	32	29	2	7	8	23	136
Totaal	123	510	496	18	110	2	45	105	102	17	16	22	60	136